

discipulī scrībunt
magistrō dictante

Magister discipulīs imperat: “Prōmite rēgulās vestrās et līneās rēctās dūcite in tabulīs. Tum scrībite hanc sententiam: *Homō oculōs et nāsum habet.*”

- 55 Quisque puer stilum et rēgulam prōmit et dūcit līneam rēctam in tabulā suā; tum scrībere incipit. Discipulī eandem sententiam nōn eōdem modō, sed variīs modīs scrībunt. Sextus ūnus ex tribus puerīs rēctē scrībit: HOMO OCVLOS ET NASVM HABET. Titus sīc scrībit: HOMO
- 60 HOCVLOS ET NASVM HABET. Mārcus vērō sīc: OMO OCLOS ET NASV ABET.

II Magister: “Date mihi tabulās, puerī!”

---

līnea rēcta

ūnus : sōlus
trēs tria, *abl* tribus

dare, *imp* dā! date!

quālis -e	Discipulī magistrō tabulās suās dant. Is tabulam cuiusque puerī in manūs sūmit litterāsque eōrum aspici-
tālis -e (= quī ita est)	cit. Quālēs sunt litterae Sextī? Pulchrae sunt. Quālēs 65 sunt litterae Mārcī et Titī? Litterae eōrum foedae sunt ac vix legī possunt. Magister suam cuique discipulō tabulam reddit, primum Sextō, tum Titō, postrēmō Mārcō, atque “Pulchrē et rēctē scrībīs, Sexte” inquit,
pulcher, comp pulchrior, sup pulcherrimus -a -um	“Facile est tālēs litterās legere. At litterae vestrae, Tite 70 et Mārce, legī nōn possunt! Foedē scrībitis, pigrī discipulī!” Magister Titum et Mārcum sevērē reprehendit.
simul = eōdem tempore	Titus: “Certē pulcherrimae sunt litterae Sextī, sed meae litterae pulchriōrēs sunt quam Mārcī.” Magister: “Reddite mihi tabulās, Tite et Mārce!” 75 Titus et Mārcus tabulās suās reddunt magistrō, quī eās simul aspiciat. Magister litterās Titī comparat cum litterīs Mārcī, et “Litterae vestrae” inquit “aequē foedae sunt: tū, Tite, neque pulchrius neque foedius scrībīs quam Mārcus.” 80
piger, comp pigrior, sup pigerrimus -a -um	Titus: “At certē rēctius scrībō quam Mārcus.” Magister: “Facile est rēctius quam Mārcus scrībere, nēmō enim prāvius scrībit quam ille! Nōn oportet sē comparāre cum discipulō pigerrimō ac stultissimō! Comparā tē cum Sextō, quī rēctissimē et pulcherrimē 85 scrībit.” Tum sē vertēns ad Mārcum: “Tū nōn modo foedissimē, sed etiam prāvissimē scrībīs, Mārce! Nescīs Latīnē scrībere! Puer pigerrimus es atque stultissimus!” Iam Mārcus multō sevērīus reprehenditur quam Titus.

90 Mārcus (parvā vōce ad Titum): “Magister dicit ‘mē prāvē scribere’: ergō litterās meās legere potest.”

At magister, quī verba Mārcī exaudit, “Litterās tuās turpēs” inquit “legere nōn possum, sed numerāre possum: quattuor litterās deesse cernō. Aspice: in vocābulō
95 prīmō et in vocābulō postrēmō eadem littera H deest.”

Mārcus: “At semper dīcō ‘omō abet’.”

Magister: “Nōn semper idem dīcimus atque scribimus. In vocābulō secundō V deest, in quārtō M. Quid significant haec vocābula turpia *oclos* et *nāsu*? Tālia verba
100 Latīna nōn sunt! Nūllum rēctum est vocābulum praeter ūnum *et*, atque id vocābulum est frequentissimum et facillimum! Quattuor menda in quīnque vocābulīs! Nēmō alter in tam brevī sententiā tot menda facit!”

Magister stilō suō addit litterās quae dēsunt; ita
105 menda corrigit. Tum vērō “Nec solum” inquit “prāvē et turpiter, sed etiam nimis leviter scribis. Hās lineās tenuēs vix cernere possum. Necesse est tē stilum gravius in cēram premere.” (Discipulī in cērā scribunt, nam tabulae eōrum cērā operiuntur. Cēra est māteria mollis
110 quam apēs, bēstiōlae industriae, faciunt.)

Mārcus: “Stilum graviter premō, sed cēra nimis dūra est. Aliam tabulam dā mihi! Haec cēra prope tam dūra est quam ferrum.” (Ferrum est māteria dūra ex quā cultrī, gladiī, stilī aliaeque rēs multae efficiuntur.)

115 Magister Mārcō eandem tabulam reddit et “Cēra tua” inquit “tam mollis est quam Sextī, et facile est eius

ex-audire = audire (quod parvā vōce dicitur)

turpis -e = foedus

de-esse (: ab-esse)
de-est dē-sunt

facilis, *comp* facilior,
sup facillimus -a -um
mendum -ī n: m. facere
= prāvē scribere

ad-dere < ad + dare

corrīgere = rēctum facere

leviter scribere = levī
manū scribere

 apis -is f

 cēra -ae f

bēstiōla -ae f = parva
bēstia

dūrus -a -um ↔ mollis -e

ferrum -ī n

ef-ficere -iō = facere
(< ex + facere)

deciēs = 10×

-iēs [×]:
 quotiēs? totiēs:
 deciēs = 10×
 noviēs = 9×
 octiēs = 8×
 septiēs = 7×
 sexiēs = 6×
 quīnquiēs = 5×
 quater = 4×
 ter = 3×
 bis = 2×
 semel = 1×

animadvertere = vidēre
 vel audīre

semel = 1×

super-esse ↔ de-esse

litterās legere. Sūme tabulam tuam et scrībe H litteram
 deciēs!”

Mārcus deciēs H scrībit: H H H H H H H H H H. Tum III
 magister eum v sexiēs scrībere iubet, et Mārcus, quī 120
 eandem litteram totiēs scrībere nōn vult, v v v v scrībit.
 Quotiēs Mārcus v scrībit? Mārcus, ut piger discipulus,
 quater tantum v scrībit. Deinde magister eum tōtum
 vocābulum NASVM quīnquiēs scrībere iubet, et Mārcus
 scrībit NASVM NASVM NASVM NASV NASV. Mārcus ter 125
 rēctē et bis prāvē scrībit.

Tum Titus, quī duās litterās deesse videt, sīc incipit:
 “Magister! Mārcus bis...” — cum Mārcus stilum dū-
 rum in partem corporis eius mollissimam premit! Titus
 tacet nec finem sententiae facere audet. Magister vērō 130
 hoc nōn animadvertit.

Magister: “Iam tōtam sententiam rēctē scrībe!”

Mārcus interrogat: “Quotiēs?”

Magister breviter respondet: “Semel.”

Mārcus tōtam sententiam iterum ab initiō scrībere 135
 incipit: HOMO HOCVLOS...

Magister: “Quid significat *hocolōs*? Illud vocābulum
 turpe nōn intellegō!”

Mārcus: “Num hīc quoque littera deest?”

Magister: “Immō vērō nōn deest, at superest H litte- 140
 ra! Num tū *hocolōs* dīcis?”

Mārcus, ut puer improbus, magistrō verba sua red-
 dit: “Nōn semper dīcimus idem atque scrībimus!”